
Szanowni Czytelnicy,

powszechna krytyka wprowadzonych w latach 2017-2018 nowych podstaw programowych kształcenia ogólnego, opinie nauczycieli, którzy zwracają uwagę na trudności z ich realizacją, naturalna weryfikacja stawianych przez nie wymagań w sytuacji pandemii i zdalnego nauczania skłaniają do podjęcia na nowo refleksji nad kształtem podstawy programowej nowoczesnej i zgodnej z potrzebami współczesnego młodego człowieka. Debaty na ten temat toczą się w kręgach nauczycielskich i akademickich, jak dotąd jednak nie odnoszą się one do konkretnego projektu dokumentu. Chcemy wypełnić tę lukę. Ażeby odejść od samej krytyki obecnego stanu nauczania języka polskiego i zainicjować rozmowę o tym, jak ono mogłoby wyglądać, przedstawiamy autorski projekt podstawy programowej opracowany przez Krzysztofa Biedrzyckiego. Zależy nam na tym, by punktem odniesienia w debacie stała się wizja dydaktyki języka polskiego alternatywna wobec tej wyznaczonej przez obecnie obowiązujące rozporządzenia ministerialne. Zależy nam zarówno na opiniach o przedstawionym projekcie, jak i na osnutej wokół niego dyskusji o tym, jak na lekcjach języka polskiego rozwijać kompetencje komunikacyjne i kulturowe młodzieży. Zwracamy się do nauczycielek i nauczycieli języka polskiego, dydaktyków uniwersyteckich i badaczy edukacji, a także wszystkich osób nieobojętnych na to, czego i w jaki sposób są uczone dzieci w naszych szkołach, by dzielili się swoimi opiniami, pomysłami i postulatami. Być może naszą inicjatywę podejmą też nauczyciele i dydaktycy uniwersyteccy z innych dziedzin i w ten sposób wspólnie stworzymy wizję nowej szkoły na miarę XXI wieku, szkoły po pandemii, skutków której na razie jeszcze sobie nie wyobrażamy.

Bardzo szybko zmienia się świat. Trudno nadążyć za rozwojem technologii, powstają nowe formy komunikacji, przyrasta wiedza we wszystkich dziedzinach nauki, tradycyjne światopoglądy poddawane są nieustannej weryfikacji, zmienia się wrażliwość.

Szkoła za tym nie nadąża lub w najlepszym razie wciąż jest o krok spóźniona. Wobec tego tym bardziej powinna się toczyć nieustanna dyskusja nad jej dostosowywaniem do zmieniającej się rzeczywistości. Stymulująca musi być rozwijająca się wiedza z zakresu nauki o mózgu, psychologii, pedagogiki, kognitywistyki, studiów kulturowych i innych dziedzin, które pozwalają nam coraz lepiej rozumieć, na czym polega proces uczenia się. To powinno nas skłaniać do refleksji nad takimi zmianami w programach nauczania, które lepiej zostaną przystosowane do możliwości i potrzeb uczniów, wyposażą ich w kompetencje niezbędne w dorosłym życiu, a przede wszystkim przygotowują ich do ciągłego, przez całe życie, wzbogacania wiedzy i zyskiwania nowych umiejętności. Ponieważ w polskim ustroju szkolnym dokumentem („konstytucją”) regulującym zakres kompetencji, które w toku nauki szkolnej powinien zyskać uczeń, jest podstawa programowa, warto prowadzić dyskusję nad jej założeniami i treścią.